

บทที่ 2

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

เจลีญา บุรีภักติ และคณะ (252๒ : 363-369) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "ลักษณะของครูที่ดี" เพื่อศึกษาลักษณะเฉพาะของครูเชิงพฤติกรรม ในด้านการสอน ด้านวิชาการ ด้านสุขภาพกายและจิต ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านคุณธรรมและความประพฤติ ด้านบุคลิกลักษณะ ด้านการอบรมแนะแนวและการปกครอง และด้านการเป็นพลเมืองดีในสังคมประชาธิปไตย โดยใช้แบบสอบถามถามนักศึกษาฝึกหัดครู 2,342 คน ผู้ปกครอง 1,656 คน ครู 2,113 คน ผู้บริหาร 886 คน พระ 432 รูป และผู้ทรงคุณวุฒิ 328 คน ผลการวิจัยพบว่า ความสำคัญของครูเกิดจากบทบาทของครูด้านการสอน รองลงมาคือ ความประพฤติ ลักษณะของครูที่คนไม่ชอบมากที่สุด ได้แก่ ครูที่ขาดความรับผิดชอบ รองลงมาคือ การเป็นคนเจ้าอารมณ์ ขาดความยุติธรรม เห็นแก่ตัว และประจบสอพลอ ครูที่มีคนชอบมากที่สุดคือ ครูที่ตั้งใจสอน และสอนเข้าใจแจ่มแจ้ง รองลงมาคือ มีความเข้าใจและเป็นกันเองกับเด็ก มีความรับผิดชอบ มีความยุติธรรม ความเมตตา ร่าเริง แจ่มใส สุภาพ มีวิธีสอนแปลก ๆ มีอารมณ์ขันและเอื้อเฟื้อ ครูที่ดีจะต้องประพฤติดี มีบุคลิกลักษณะดี รับผิดชอบการสอน สอนดี ยุติธรรม ตรงต่อเวลาและรับผิดชอบต่องาน มีความประพฤติดี ยึดมั่นในสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ ค้นคว้าหาความรู้อยู่เสมอ และมีความสามารถในการใช้ภาษาสื่อสาร จากลักษณะด้านใหญ่ ๆ ทั้ง 8 ด้านนี้ เรียงลำดับความสำคัญจากสำคัญมากไปสำคัญน้อยได้ดังนี้ ด้านคุณธรรมและความประพฤติ ด้านการเป็นพลเมืองดีในสังคม ด้านการอบรมแนะแนวและการปกครอง ด้านการสอน ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านบุคลิกลักษณะ ด้านสุขภาพกายและจิต และด้านวิชาการ

สุวรรณา เนตยากร (2520 : 55-72) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "ความคิดเห็นของนักเรียนและผู้ปกครองเกี่ยวกับขอบเขตหน้าที่ และลักษณะที่พึงปรารถนาของครูในระดับมัธยมศึกษา" เพื่อศึกษาและรวบรวมเกี่ยวกับขอบเขตหน้าที่และลักษณะครูมัธยมศึกษา ศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนและผู้ปกครองเกี่ยวกับขอบเขตหน้าที่และลักษณะที่พึงปรารถนาของครูมัธยมศึกษา และเปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างนักเรียนและผู้ปกครองเกี่ยวกับขอบเขตหน้าที่และลักษณะที่พึงปรารถนาของครูในระดับมัธยมศึกษา โดยใช้แบบสอบถาม 2 ชุด ศึกษานักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลายของโรงเรียน 10 โรงเรียน ในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 230 คน และผู้ปกครองของนักเรียนทั้ง 230 คนนี้ ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีความเห็นว่า ครูควรมีความรู้เกี่ยวกับวิชาภาษาไทย ภาษาอังกฤษ สังคมศึกษา อนามัยส่วนบุคคลและอนามัยชุมชน หลักการปฐมพยาบาลและปฏิบัติได้พอควร การวัดและประเมินผล หลักจิตวิทยาและแนะแนว ความสามารถทางนาฏศิลป์ ดนตรี การช่างและงานประดิษฐ์ต่าง ๆ ในด้านการสอนนักเรียนเห็นว่า ทักษะในการสอนที่จำเป็นยิ่งสำหรับครูคือ ครูต้องมีความชำนาญในวิชาที่ตนสอน นักเรียนและผู้ปกครองมีความเห็นสอดคล้องกันว่า ครูควรใช้การสอนแบบยึดนักเรียนเป็นศูนย์กลาง มีความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ การใช้ภาษาสื่อความหมาย และควบคุมชั้นเรียนได้ ในด้านหน้าที่การงาน ครูควรมีความศรัทธาในการสอน การอบรมนักเรียน การตรวจสมุดทำงานของนักเรียน ในด้านลักษณะที่พึงปรารถนา ครูควรมีหน้าตายิ้มแย้มแจ่มใส แต่งกายสุภาพและพูดจาสุภาพ รู้จักควบคุมอารมณ์ เสียงดังชัดเจน มีลักษณะเป็นผู้นำ ตรงต่อเวลา มีความรับผิดชอบ มีมนุษยสัมพันธ์ มีเหตุผล รักและศรัทธาในอาชีพครู เลื่อมใสในชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ มีความสามัคคี และมีความคิดริเริ่ม ปัญหาจากตัวครูที่ผู้ปกครองประสบมากที่สุดคือ ในด้านการสอน ด้านการควบคุมอารมณ์ ด้านการแต่งกาย และด้านการวางตัว ข้อเสนอแนะของนักเรียนและผู้ปกครองเกี่ยวกับลักษณะของครูที่ดีคือ ครูควรเป็นผู้มีความยุติธรรม ตั้งใจสอน และเป็นผู้ที่ยอมรับฟังความคิดเห็นของนักเรียน

สุชาติ โสภประยูร (2524 : 56-61) ทำการวิจัยเรื่อง "การศึกษาสมรรถนะของครูสุขศึกษาระดับปริญญาตรี" เพื่อศึกษาสมรรถนะของครูสุขศึกษาระดับปริญญาตรี และเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะของครูสุขศึกษาระดับปริญญาตรีระหว่างผู้ผลิตและผู้ใช้ โดยใช้แบบสอบถามถามคณาจารย์จำนวน 90 คน จากสถาบันผลิตครูศึกษาในระดับปริญญาตรี

และหัวหน้าหมวดพลานามัยจำนวน 223 คน จากโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาลและเอกชน ทั่วประเทศ จากผลการวิจัยพบว่า สมรรถนะของครูสุขศึกษาระดับปริญญาตรีประกอบ ไปด้วยสมรรถนะที่สำคัญจำนวน 57 ข้อ ซึ่งแบ่งออกเป็น 7 หมวด ได้แก่ ลักษณะทางด้าน ร่างกาย (10 ข้อ) ลักษณะทางด้านจิตใจ (6 ข้อ) ลักษณะทางด้านมนุษยสัมพันธ์ (4 ข้อ) ทักษะต่อการสอนวิชาสุขศึกษา (13 ข้อ) ความสามารถทางด้านความรู้และการปฏิบัติเกี่ยวกับ สุขภาพ (10 ข้อ) ความสามารถทางการสอนวิชาสุขศึกษา (9 ข้อ) ความสามารถ ในการจัดโปรแกรมสุขภาพในโรงเรียน (5 ข้อ) และในด้านการเปรียบเทียบความคิดเห็น เกี่ยวกับสมรรถนะในแต่ละข้อ ในแต่ละหมวด และในทั้งหมด 100 ข้อ ของแบบสอบถามที่ สร้างขึ้นนั้น มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในกรณีนี้ผู้วิจัยได้ให้ ข้อเสนอแนะว่า การที่ความคิดเห็นระหว่างผู้ผลิตและผู้ใช้เกี่ยวกับสมรรถนะของครูสุขศึกษาใน ระดับปริญญาตรีมีความแตกต่างกันนั้น อาจเนื่องมาจากหลายสาเหตุประกอบกัน แต่สาเหตุจาก การขาดพื้นฐานความรู้และประสบการณ์ทางด้านสุขศึกษาในโรงเรียนน่าจะเป็นสาเหตุหนึ่งที่สำคัญ มาก

ถนอมศรี ชูทอง (2524 : 160-165) ทำการวิจัยเรื่อง "สมรรถนะของ ครูสุขศึกษาในทัศนะของผู้สอนสุขศึกษาในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาในภาคใต้" เพื่อศึกษาทัศนะ ของผู้บริหารและครูสอนสุขศึกษาเกี่ยวกับสมรรถนะของครูสุขศึกษาตามความต้องการ และ การประเมินค่าตามสภาพที่เป็นจริง โดยใช้แบบสอบถามถามผู้บริหารจำนวน 147 คน และ ครูสุขศึกษาจำนวน 161 คน ผลการวิจัยพบว่า

1. ผู้บริหารและครูสุขศึกษามีทัศนะที่เห็นด้วยว่าครูสุขศึกษาต้องมีความสามารถ ในด้านวิชาการสุขศึกษา การสอนสุขศึกษา การจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน การจัดบริการ สุขภาพแก่นักเรียน การมีมนุษยสัมพันธ์ และเจตคติต่อวิชาสุขศึกษา
2. ครูสอนสุขศึกษามีทัศนะและการประเมินค่าสมรรถนะของครูสุขศึกษาระหว่าง ความต้องการกับสภาพที่เป็นจริงแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
3. ครูผู้สอนสุขศึกษาส่วนใหญ่ที่มีอายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการ ทำงานด้านวิชาการที่แตกต่างกัน มีทัศนะและการประเมินค่าสมรรถนะครูสุขศึกษา ทั้งตามต้องการและตามสภาพที่เป็นจริงไม่แตกต่างกัน

ชัยยุทธ กุลตั้งวัฒนา (2528 : 55-57) ทำการวิจัยเรื่อง "ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูสุศึกษาเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรวิชาสุศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 ในโรงเรียนรัฐบาล ในเขตกรุงเทพมหานคร" เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูสุศึกษาเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรวิชาสุศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 และเพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูสุศึกษาเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรวิชาสุศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 โดยใช้แบบสอบถาม 2 ชุด ถามผู้บริหารโรงเรียนจำนวน 152 คน และครูสุศึกษาจำนวน 154 คน ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารส่วนใหญ่มีความเห็นว่า ครูสุศึกษาควรเป็นผู้มีสุนิสัยส่วนบุคคลดี เป็นตัวอย่างแก่นักเรียน รองลงมา ได้แก่ เป็นผู้มีความรู้ดีในเนื้อหาวิชาสุศึกษา เลือกวิธีสอนได้เหมาะสมกับบทเรียน มีอารมณ์มั่นคง และสุขภาพจิตดี ตามลำดับ สำหรับครูสุศึกษานั้นส่วนใหญ่มีความเห็นว่า ครูสุศึกษาควรเป็นผู้มีความรู้ดีในเนื้อหาวิชาสุศึกษา รองลงมา ได้แก่ เป็นผู้มึอารมณ์มั่นคง มีสุนิสัยส่วนบุคคลดี และเป็นตัวอย่างแก่นักเรียน ตามลำดับ

จรินทร์ ธานีรัตน์ (2529 : 74-84) ทำการวิจัยเรื่อง "ลักษณะครูสุศึกษาที่ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในประเทศไทยต้องการ" เพื่อศึกษาถึงความต้องการการใช้ครูสุศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาในประเทศไทยว่า ต้องการครูสุศึกษาที่มีความรู้ความสามารถ มีบุคลิกภาพ และความสามารถในการให้บริการแก่โรงเรียนในด้านใดบ้าง และเพื่อศึกษา เปรียบเทียบคุณลักษณะครูสุศึกษาที่ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในประเทศไทยต้องการ จำแนกตามเพศของผู้บริหาร วุฒิ แหล่งที่ตั้งของโรงเรียน และขนาดของโรงเรียน โดยใช้แบบสอบถามถามผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาทั้งในเขตกรุงเทพมหานครและในส่วนภูมิภาค จำนวน 1,459 คน จาก 254 โรงเรียนทั่วประเทศ ผลการวิจัยพบว่า

1. ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาเห็นว่าครูสุศึกษาที่ดีควรจะต้องมีความรู้ความสามารถทางวิชาการด้านสุศึกษาเป็นอย่างดี มีบุคลิกภาพดี รวมทั้งต้องมีความสามารถในการปฏิบัติงานโครงการสุขภาพในโรงเรียนเป็นอย่างดีด้วย
2. ความแตกต่างในเรื่องเพศและวุฒิทางการศึกษาของผู้บริหารโรงเรียน ไม่มีผลทำให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะของครูสุศึกษาที่พึงประสงค์แตกต่างกัน

3. ผู้บริหารที่สอนในโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในเขตการศึกษาต่าง ๆ ในส่วนภูมิภาค และในกรุงเทพมหานคร มีความคิดเห็นเกี่ยวกับลักษณะครูสุศึกษาที่พึงประสงค์คล้ายคลึงกัน

4. ผู้บริหารโรงเรียนขนาดใหญ่และผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็กเห็นด้วยอย่างยิ่งที่ครูสุศึกษาควรมีคุณลักษณะตามที่ระบุไว้ในแบบสอบถาม แต่ค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนขนาดใหญ่มีค่าสูงกว่าค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก

ฉัตรดี หงษ์ทอง (2530 : ง-จ) ทำการวิจัยเรื่อง "ลักษณะพึงประสงค์ของครูสุศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูสุศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานคร" เพื่อศึกษาลักษณะพึงประสงค์ของครูสุศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูสุศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ในกรุงเทพมหานคร และเพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูสุศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานคร เกี่ยวกับลักษณะพึงประสงค์ของครูสุศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในด้านพฤติกรรมสุขภาพ ด้านการสอนและการสื่อความหมาย ด้านการปฏิบัติงานสุศึกษาในโรงเรียน ด้านมนุษยสัมพันธ์ และด้านบุคลิกภาพ โดยใช้แบบสอบถามถามผู้บริหารโรงเรียน 150 คน และครูสุศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย 249 คน ผลการวิจัยพบว่า ทั้งผู้บริหารโรงเรียนและครูสุศึกษามีความเห็นด้วยอยู่ในระดับมากกับลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสุศึกษาทั้ง 5 ด้าน ลักษณะที่พึงประสงค์ที่ทั้ง 2 กลุ่ม มีความเห็นตรงกันในระดับมากที่สุด มี 22 ข้อ ข้อที่น่าสนใจ ได้แก่ รู้และเข้าใจหลักสูตรและประมวลการสอนของวิชาสุศึกษาในระดับชั้นที่สอนเป็นอย่างดี รู้และเข้าใจการวัดและประเมินผลวิชาสุศึกษาเป็นอย่างดี มีความรู้ความเข้าใจด้านจิตวิทยาการเรียนรู้อันดีของเด็กเป็นอย่างดี มีความรู้ดีและแม่นยำในเนื้อหาวิชาที่สอน พูดเสียงชัดเจน ฟังเข้าใจง่าย สามารถตอบคำถามนักเรียนได้เหมาะสมชัดเจน มีความจริงใจในการปฏิบัติงานร่วมกับผู้อื่น รักษาความลับของนักเรียนและผู้ร่วมงานได้ มีความยุติธรรม รักษาความสะอาดของร่างกายอยู่เสมอ และเมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนกับครูสุศึกษาเกี่ยวกับลักษณะพึงประสงค์ของครูสุศึกษาในระดับมัธยมศึกษา ปรากฏว่า ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกด้าน ยกเว้นด้านบุคลิกภาพ

งานวิจัยในต่างประเทศ

คุก (Cook 1957 : 151) ทำการวิจัยเรื่อง "ความเข้าใจเกี่ยวกับหน้าที่และสมรรถนะของครูสุขศึกษาระดับมัธยมศึกษา" (Perceptions of Functions and Competencies of School Health Educators) เพื่อศึกษาสิ่งที่ควรจะเน้นในหลักสูตรการผลิตครูสุขศึกษาของสถาบันฝึกหัดครูในรัฐโอเรกอน โดยให้ครูและผู้บริหารโรงเรียนกำหนดหน้าที่และสมรรถนะที่สำคัญของครูสุขศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ ครูสุขศึกษาผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา และประธานโครงการสุขภาพในโรงเรียน ของโรงเรียนมัธยมศึกษาในรัฐโอเรกอน ผลการวิจัยพบว่า ความแตกต่างของความเข้าใจในหน้าที่และสมรรถนะด้านการบริการสุขภาพในโรงเรียน ด้านการสอนสุขศึกษา และด้านการจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนให้ถูกสุขลักษณะ มีความสัมพันธ์กับการสอนสุขศึกษาและการบริหารงานโครงการสุขภาพในโรงเรียน ผู้วิจัยให้ความเห็นว่าครูสุขศึกษาควรได้รับการฝึกให้รู้จักรับผิดชอบในงานโครงการสุขภาพในโรงเรียน ถ้าครูสุขศึกษาได้รับการฝึกให้ยอมรับและเข้าใจเกี่ยวกับหน้าที่และความรับผิดชอบในวิชาชีพอย่างลึกซึ้งแล้ว จะไม่เพียงแต่สามารถปฏิบัติตนเป็นผู้สอนในห้องได้ดีเท่านั้น แต่จะสามารถปฏิบัติงานทุกด้านของโครงการสุขภาพในโรงเรียนได้ดีอีกด้วย

วิทที (Witty 1974 : 622-671) ทำการวิจัยเรื่อง "การวิเคราะห์ลักษณะบุคลิกภาพของครูที่ดี" (An Analysis of the Personality Traits of the Effective Teacher) โดยสรุปจากความคิดเห็นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาและมัธยมศึกษาจำนวน 12,000 คน พบว่า ครูควรมีลักษณะที่สำคัญคือ มีทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพไทย เช่น รู้จักร่วมมือกับผู้อื่น มีความกรุณาและสนใจเด็กเป็นรายบุคคล มีความอดทน มีความสนใจกว้างขวาง ทำทางดี มีความยุติธรรม มีอารมณ์ขัน มีความประพฤติดี สนใจปัญหาของเด็ก มีความยืดหยุ่น รู้จักยอมรับและยกย่อง นำวิธีการสอนแปลกใหม่มาใช้

กรัช และ คอสติน (Grush and Costin 1975 : 55-65) ทำการวิจัยเรื่อง "นักศึกษาในฐานะที่เป็นผู้ใช้ของกระบวนการสอน" (The Students as Consumer of the Teaching Process) เพื่อศึกษาพฤติกรรมและบุคลิกลักษณะที่มีประสิทธิภาพของครู โดยใช้แบบสอบถามถามนักศึกษาในมหาวิทยาลัยฮิลลินอยส์ จำนวน 1,378 คน เกี่ยวกับ

บุคลิกภาพของครูในตอนต้นภาคเรียนและปลายภาคเรียน ทำแบบประเมินพฤติกรรมของครูที่เกิดขึ้นในระหว่างภาคเรียน นำข้อมูลมาวิเคราะห์หาสหสัมพันธ์ ผลการวิจัยพบว่าความคิดเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับบุคลิกภาพของครูมีความสัมพันธ์กับการประเมินทักษะและพฤติกรรมของครู และพบว่าครูที่ดีควรมีลักษณะที่สำคัญดังนี้คือ มีความเชื่อมั่นในตัวเอง เป็นผู้นำที่ขยัน มีความสามารถและกระตือรือร้นในการสอน ซื่อสัตย์ ใจกว้าง นำใจไว้วางใจ รักษาสัญญาที่ให้แก่นักศึกษาเสมอ มีความเข้าใจนักศึกษาเป็นอย่างดี เปิดโอกาสให้มีการอภิปรายในชั้นเรียน ควบคุมชั้นเรียนได้ กระตุ้นและสนับสนุนให้นักศึกษากล้าแสดงความคิดเห็น มีอารมณ์ขัน ให้ความรู้แก่นักศึกษาได้ทันต่อเหตุการณ์และความรู้ใหม่ ๆ ที่เปลี่ยนแปลง

วอทรูบา และ ไรท์ (Wotruba and Wright 1975 : 653-661) ทำการวิจัยเรื่อง "วิธีพัฒนาเครื่องมือประเมินครูผู้สอน" (How to Develop a Teacher-Rating Instruments) เพื่อศึกษาวิธีการในการพัฒนาปรับปรุงเครื่องมือประเมินการสอนของครู โดยสร้างแบบประเมินครู แล้วนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างซึ่งประกอบด้วย ผู้บริหารครู และนักศึกษามหาวิทยาลัยซานดิเอโก ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างประชากรทั้ง 3 กลุ่ม มีความเห็นว่า คุณลักษณะของครูที่สำคัญ ได้แก่ การมีความรู้กว้างขวางถูกต้อง ทันสมัยและรู้จริง ส่งเสริมให้นักศึกษาแสดงความคิดเห็น มีความกระตือรือร้น ส่งเสริมการทำงานแบบกลุ่ม อธิบายเข้าใจง่าย ยกตัวอย่างได้ชัดเจน ให้ความช่วยเหลือแก่นักศึกษาทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน สร้างบรรยากาศการเรียนการสอนให้เป็นไปอย่างมีชีวิตชีวา มีความยุติธรรมในการประเมินผล มีความสนใจอยากสอน และจากการวิจัยพบว่า ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิผลการสอน ได้แก่ วิธีการสอน อุปกรณ์การสอน บุคลิกภาพของผู้สอน บรรยากาศในห้องเรียน ทศนคติของผู้สอนต่อผู้เรียน และทัศนคติของผู้สอนต่อวิชาที่สอน

เฮนเดอร์สัน (Henderson 1976 : 267) ทำการวิจัยเรื่อง "การพัฒนาสมรรถนะที่จำเป็นของครูสุขศึกษาในโรงเรียนและวิทยาลัย" (Development of the Essential Competencies of School and College Health Educators.) เพื่อศึกษาและพัฒนาสมรรถนะที่จำเป็นของครูสุขศึกษาในโรงเรียนและวิทยาลัยในปัจจุบันและอนาคต โดยส่งแบบสอบถามเกี่ยวกับสมรรถนะของครูสุขศึกษาซึ่งประกอบด้วย 9 ด้าน คือ

ด้านการพัฒนาหลักสูตร ด้านวิธีการสอน ด้านเนื้อหาหรือความคิดรวบยอดทางสุขภาพ ด้านวิทยาศาสตร์พื้นฐานทางสุขภาพ ด้านแหล่งทรัพยากรสุขภาพในชุมชน ด้านหลักการสุขภาพ ด้านการบริหารงาน ด้านโครงการสุขภาพในโรงเรียน และด้านการวิจัยและประเมินผลทางสุขภาพ ไปยังหัวหน้าสายงานทางสุขภาพของ 80 สถาบันการศึกษาทั่วประเทศ ข้อมูลที่ได้รับถูกนำมาวิเคราะห์และจัดอันดับซึ่งชี้ให้เห็นถึงความต้องการของครูสุขภาพ ผลการวิจัยพบว่า ทักษะด้านที่อยู่ในอันดับต้องการมากที่สุด ได้แก่ ด้านวิธีการสอน ด้านเนื้อหาหรือความคิดรวบยอดทางสุขภาพ และด้านการพัฒนาหลักสูตร ทักษะที่อยู่ในอันดับต้องการน้อยที่สุด ได้แก่ ด้านวิทยาศาสตร์พื้นฐานทางสุขภาพ ด้านแหล่งทรัพยากรในชุมชน และด้านการวิจัยและประเมินผลทางสุขภาพ

รอมไมน์ (Romine 1978 : 139-143) ทำการวิจัยเรื่อง "บรรยากาศเกี่ยวกับการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพตามการรับรู้ของนักศึกษาและคณาจารย์" (Student and Faculty Perception of An Effective University Instructional Climates) โดยการสำรวจความคิดเห็นจากอาจารย์คณะต่าง ๆ จำนวน 268 คน ของมหาวิทยาลัยโคโรลาโด และนักศึกษาคณะต่าง ๆ จำนวน 1,237 คน ผลการวิจัยพบว่า บรรยากาศการสอนที่ดีจะสามารถทำให้การสอนมีประสิทธิภาพ ที่สำคัญมีดังนี้ ด้านบุคลิกภาพผู้สอน เช่น เป็นคนกระฉับกระเฉง มีอารมณ์ขัน กระตือรือร้น สนใจวิชาที่ตนสอน ด้านการจัดการเตรียมการสอน เช่น เตรียมการสอนเป็นอย่างดี ชี้แจงให้ผู้เรียนทราบจุดประสงค์ของการเรียนการสอน ด้านผลการสอนที่ผู้เรียนได้รับ และด้านการเสนอเนื้อหา

โคซมา และคณะ (Kozma and others 1978 : 27-28) ทำการวิจัยเรื่อง "เทคนิคการสอนในระดับอุดมศึกษา" (Instructional Techniques in Higher Education) ผลการศึกษพบว่า ทั้งอาจารย์และนักศึกษาต่างก็เห็นด้วยกับคุณลักษณะที่เป็นแบบอย่างของครูที่ดี โดยประกอบด้วยองค์ประกอบต่าง ๆ คือ การเปิดเผยด้านความรู้และอุทิศเวลา การกระตือรือร้นในด้านการสอน การเสนอเนื้อหาในการสอนหลาย ๆ แบบ การใช้วัสดุอุปกรณ์ได้ดี มีความสามารถในการพูดและฟังที่ดี ยกตัวอย่างและอธิบายเนื้อหาให้สัมพันธ์กับการเรียนรู้ในชีวิตประจำวัน เป็นผู้รอบรู้ เชื่อสัจย์และมีความยุติธรรม และในการวิเคราะห์ข้อเท็จจริงด้านการสอนจากอาจารย์วิทยาลัยและมหาวิทยาลัยในแคนาดาจำนวน

23 คน พบว่า ผู้สอนที่ดีเน้นให้ผู้เรียนเรียนด้วยตนเอง ให้นักศึกษาเป็นศูนย์กลาง ทักคนคติของอาจารย์ที่มีต่อนักศึกษาเป็นไปในทางบวก มีความกระตือรือร้นเกี่ยวกับหลักสูตรและรายวิชา

หุ่่นนिरันตร์ (Hunnirun 1985 : 1-3) ทำการวิจัยเรื่อง "สมรรถนะของครูสุขศึกษาระดับมัธยมศึกษาในประเทศไทย" (The Identification of Competencies for Secondary School Health Education in Thailand) เพื่อแสดงสมรรถนะสำหรับใช้ในการจัดทำแนวทางการเตรียมวิชาชีพรุ่สุขศึกษาระดับมัธยมศึกษาในประเทศไทย โดยใช้แบบสอบถามถามสมาชิกสาขาวิชาสุ่ศึกษา 49 คน จาก 10 มหาวิทยาลัย และครูสุ่ศึกษาจำนวน 284 คน จากโรงเรียนมัธยมศึกษา 3,000 แห่ง ใน 72 จังหวัด ทั้ง 4 ภาคของประเทศไทย ผลการวิจัยพบว่า ในจำนวนแบบสอบถาม 86 ข้อ มี 56 ข้อที่ได้รับการยอมรับโดยกลุ่มย่อย 2 กลุ่ม หัวข้อที่ได้รับการให้คะแนนมากที่สุดคือ สมรรถนะในด้านวิธีสอน ด้านการสื่อความหมาย ด้านบุคลิกภาพ และด้านความก้าวหน้าในวิชาชีพรุ่ หัวข้อที่ได้รับการให้คะแนนน้อยที่สุดที่บันทึกไว้คือ ความสามารถในการจัดองค์กรและการบริหารโครงการสุ่สุขภาพในโรงเรียน แหล่งทรัพยากรสุ่สุขภาพในชุมชน และการพัฒนาหลักสูตร โดยสรุปพบว่าสมาชิกสาขาวิชาสุ่ศึกษาและครูสุ่ศึกษาระดับมัธยมศึกษาเห็นด้วยโดยทั่วไปเกี่ยวกับความสำคัญของสมรรถนะสำหรับครูสุ่ศึกษาในระดับมัธยมศึกษา จากสมรรถนะทั้ง 56 ข้อคำถามนั้นจัดแบ่งได้เป็น 8 แนวความคิด ทำให้เกิดพื้นฐานสำหรับจัดรูปแบบคำแนะนำในการพัฒนาหลักสูตรสำหรับการเตรียมการทางวิชาชีพรุ่สุ่ศึกษาในประเทศไทย อย่างไรก็ตามจากการวิจัยนี้มีข้อเสนอแนะว่า เกมที่นี้ควรจะมีการดัดแปลงให้เหมาะสมกับความแตกต่างของแต่ละภาคด้วย

สรุปงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับลักษณะของครูสุ่ศึกษานี้ พบว่า ครูสุ่ศึกษาควรมีความสามารถในการจัดและปฏิบัติงานโครงการสุ่สุขภาพในโรงเรียนให้ได้ผลดี และครบทั้ง 3 ด้านคือ ด้านการสอนสุ่ศึกษา ด้านการบริการสุ่สุขภาพ ด้านการจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนให้ถูกลักษณะ นอกจากนี้ครูสุ่ศึกษาคควรเป็นผู้มีสุนิ่ลย์ส่วนบุคคลดี เป็นตัวอย่างที่ดีแก่นักเรียนได้ มีความรู้ในเนื้อหาวิชาสุ่ศึกษาและมีความสามารถด้านการสอนวิชาสุ่ศึกษา

ครูสุศึกษาควรมีลักษณะทางด้านจิตใจดี คือ มีอารมณ์มั่นคง ใจคอหนักแน่น มีอารมณ์ขัน เข้าใจและยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น และครูสุศึกษาควรมีทักษะและความเข้าใจในเรื่อง มนุษยสัมพันธ์ เป็นอย่างดี เพื่อเอื้อให้การสอนสุศึกษาบรรลุผลสำเร็จได้ง่ายขึ้น

สำหรับงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะของครูนั้น พบว่า ครูที่ดีควรมีความรู้ในวิชา ที่สอนอย่างลึกซึ้ง มีความรู้ด้านการวัดและประเมินผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน มีความรู้ด้านวิธีสอน มีความสัมพันธ์อันดีระหว่างครูและนักเรียน มีความเป็นกันเอง ใช้ภาษาสื่อความหมายได้ เหมาะสม รู้จักควบคุมอารมณ์ ยุติธรรม รักและศรัทธาต่ออาชีพครู ใช้จิตวิทยาการเรียน การสอน สามารถใช้และผลิตสื่อการเรียนการสอนได้ มีความเชื่อมั่นในตัวเอง กระตือรือร้น และมีความยืดหยุ่น สามารถที่จะเสนอบทเรียนเพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนสนใจและสนองความต้องการ ของผู้เรียน

จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศ ผู้วิจัยได้นำมาเป็นแนวทาง ในการสร้างแบบสอบถามเพื่อถามความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายเกี่ยวกับ คุณลักษณะที่คาดหวังและคุณลักษณะที่เป็นจริงของครูสุศึกษา ในกรุงเทพมหานคร